63ste Jaargang No. 5225 DAGBLAD Maandag 29 September 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt niet op Zon- en feestdagen. Abonnementsprijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.— Aruba, Suriname en de Bovenwindse Eilanden ƒ 2.50, buitenland ƒ 3.— per maand, bij vooruitbetaling. Advertentieprijs ƒ1.— per cm. kolomlengte.

Uitgave van de Paulus-Drukkerij te Curaçao. Directeur F. J. M. Wijnekus, Hoofdredacteur Ad. Versney. Adres voor directie, redactie en administratie: Conscientiesteeg 27. Postbus no. 80, telefoon Directie en Administratie no. 1550, Redactie no. 1858.

Agent voor Aruba, Oranjestad, J. E. Croes, Nassaustraat 376; voor Aruba, San Nicolas, G. D. Hofstee. Bankiers, Hollandsche Bank Unie, N.V., Maduro & Curiel's Bank, beide te Willemstad, Curaçao, Nederlandse Crediet-bank N.V., bijkantoor te Venray (Nederland).

Joodse Ondergrondse Beweging pleegt weder een aanslag

Tito nodigt Noordamerikanen uit zijn land te bezoeken

Fascistische liederen klonken in Rome

WEER EEN AANSLAG IN PALESTINA.

Drie Britse en vier Arabische agenten en een Arabische koffieverkoper werden gedood toen een bom ontplofte. De bom, in een vat veborgen, werd vanuit een geparkeerde vrachtauto gerold op het plein voor de politiepost te Haifa. Het station werd practisch geheel verwoest. Buiten de doden waren er nog drie ernstig verwonde agenten en 27 anderen, die licht gewond waren. Ook werden er 17 Arabische burgers gewond, waaronder enige zwaar.

De vrachtauto was gereden tot vlak bij de afrastering en met behulp van een geïmproviseerde brug werd een vat over het prikkeldraad gerold. Een aantal politie-agenten zowel Britten als Arabieren lagen in het gebouw te slapen, terwijl anderen in actieve dienst waren.

TITO NODIGT UIT.

Minister-president Tito heeft 6 Noordamerikanen uitgenodigd Joegoslavië te bezoeken, opdat zij zelven kunnen zien of Joegoslavië de aanvaller in de Balkan is. De uitnodiging geschiedde door de Joegoslavische ambassadeur te New York. De uitgenodigde Noordamerikanen zijn James Byrnes, de vroegere Minister van Buitenlandse Zaken; Henry Morgenthau, de vroegere secretaris van de Schatkist; Harold Stassen, mogelijk candidaat van de Republikeinen voor het Presidentschap; Dr. Harry Emerson Fosdick, een geestelijke te New York; John Gunther, oorlogscorrespondent en Hanson W. Baldwin, de militaire medewerker van de New York Times. Fosdick was de enige, die enig commentaar gaf op de uitnodiging. Hij kon ze niet aannemen wegens vroegere afspraken.

ALBANIË OEFENT TERREUR.

De Verenigde Staten beschuldigden Albanië van ondankbaarheid door het fabriceren van laster alsof Noordamerikaanse autoriteiten gemengd zijn in pogingen tot sabotage van de communistische regering van Hoxhas. Deze beschuldigingen zijn volkomen onwaar, aldus de Noordamerikanen. Men noemde de processen te Tirana een poging van de Albaanse regering om haarzelf door middel van onderdrukking en terreur van de Albaanse Liberale Patriottische oppositie te handhaven.

FASCISTISCHE LIEDEREN IN ROME.

De politie verspreidde gisteren een menigte van vijftig personen, die door de binnenstad van Rome trokken, terwijl zij fascistische liederen zongen. De groep begon met het zingen na een bijeenkomst van de Nationalistische Beweging, welke Beweging meedoet aan de campagne voor de verkiezingen te Rome op 12 October.

Het orgaan van de Beweging „Lora d'Italia" schreef, dat de sprekers op de bijeenkomst met verachting spraken over de verraders, die door vergiftige en valse propaganda medewerkten aan de nederlaag der Italiaanse strijdkrachten. Het blad schreef, dat weer voor de eerste keer een Romeins plein weergalmde van een hartstochtelijk nationalistisch geluid. Getuigen zeiden, dat sommigen uit de menigte het fascistisch saluut brachten. De Nationalistische Beweging wordt over het algemeen neo-fascistisch genoemd.

CHURCHILL LAAKT DE SOCIALISTEN.

Churchill zeide, dat de huidige toestand van Engeland slechts een voorproef is van wat er komen gaan. De vroegere minister-president zeide op een bijeenkomst van de Conservatieve Partij, dat de Socialistische Partij het slechts voor twee derden van de bevolking mogelijk maakt op dit eiland te leven. Hij zeide: we leven slechter dan wij het deden tijdens het hoogtepunt van de oorlog. Dat wat Duitsland ons nooit heeft kunnen doen, gebeurt nu door het wanbestuur van onze eigen landgenoten.

DE ENIGE WEG.

Het Verenigd Europees Comité van Winston Churchill keurde het rapport der 16 landen betreffende het Marshallplan goed als de enige weg, die leidt tot het herstel van Europa en naar de beteugeling van het oorlogsgevaar. De verklaring werd uitgegeven van uit de woning van Churchill te Londen en was getekend door Churchill, ex-Minister-president; Eduard Herriot van Frankrijk en Paul van Zeeland uit België, voorzitter van de Europese economische liga.

De text luidt als volgt: Wij verwelkomen het programma van de economische actie door de zestien landen in Parijs voorgesteld, dat Europa langs de enig mogelijke weg naar het herstel leidt. Het zal, zullen wij hopen, niet eenvoudigweg beschouwd worden als een middel om tijdelijk Amerikaanse hulp te verkrijgen maar als de eerste stap in een veel stoutmoediger plan om het leven en de hulpbronnen van ons groot continent meer te ontwikkelen en tot blijvende ontplooiïng te brengen. Een blijvende internationale machinerie moet opgezet worden niet alleen om de maatregelen van samenwerking, die reeds goedgekeurd zijn, uit te voeren, maar ook om ze bij iedere gelegenheid uit te voeren en uit te breiden. Alleen door een daadwerkelijke eenheid kunnen wij een snelle verslechtering van de levensstandaard van alle Europese volken vermijden. Indien als gevolg van het historisch initiatief van den heer Marshall de grondslag kan gelegd worden van een blijvende samenwerking dezer 16 landen dan zullen wij een duidelijke vooruitgang gemaakt hebben in de verwerkelijking van een verenigd Europa.

ONAFHANKELIJKHEIDS-PARTIJ MOET WEG.

Leden van de Sociaal-Democratische Partij te Boedapest waarschuwden, dat de communisten en andere linkse partijen een andere manoeuvre zullen doen om hun groep op de regering te versterken. Wel ingelichte personen zeiden, dat de linkse leiders op 30 September de anti-communistische Onafhankelijkheidspartij uit het Parlement zullen verdrijven. Dit wordt beschreven als de grootste politieke manoeuvre sedert Ference Nagy als minister-president verdreven werd en de communisten de overhand in de regering verwierven. Het plan van de communisten en hun bondgenoten blijkt uit ondergetekende petities, waarin wettig gekozen leden van de Onafhankelijkheidspartij als schriftvervalsers worden uitgemaakt. Dit zou dan tevens voldoende zijn om ook alle vijftig andere leden van de Partij uit de regering te zetten.

De vervalsingen zijn zogenaamd ontdekt door de politieke politie, die geheel onder invloed der communisten staat. Deze politie loopt met stembriefjes rond. Dit is natuurlijk al onwettig, omdat deze briefjes gesloten moeten zijn in de stembussen.

MEDINA BLIJFT IN NEW YORK.

De vroegere President van Venezuela Medina Angarita ontkende dat hij van plan was naar Buenos Aires te gaan om daar definitief te gaan wonen. Dit werd door „El Heraldo" in Caracas geschreven. De ex-president verklaarde, dat hij voor onbepaalde tijd in New York zal blijven.

GUERRILABENDE OPGERUIMD.

Een officieel rapport in Athene deelde mede, dat de regeringstroepen een guerillabende bij de berg Vardousia ten Zuidwesten van Lamia hebben opgeruimd. De guerillas leden 288 verliezen na 24 uren. Tevoren werden reeds 588 bendeleden, gewond of gevangen genomen.

TREINONGELUK.

In de nacht van Zaterdag op Zondag ontspoorde een trein op de route Madrid—Valencia. Dit ongeluk, dat 5 gewonden ten gevolge had, vond plaats nabij de plaats Almansa.

Uit önderzoekingen is gebleken dat een der stuurraden van de locomotief defect was,

AMERIKA EN BENELUX BEREIKEN OVEREENKOMST

Zaterdag werd te Den Haag bekend gemaakt dat de onderhandelingen te Geneve, tussen Amerika en Benelux, over een eventuele tarievenverlaging op internationale schema, een gunstig verloop hadden. De bereikte resultaten waren bevredigend te noemen, daar beide partijen voornemens waren belangrijke reducties toe te brengen op hun tarieven.

Van de vijf voornaamste deelnemers aan de conferentie te Génève, was Benelux de eerste die een overeenkomst sloot met de Verenigde Staten.

VULKAAN IN WERKING.

De vulkaan Goenoene Gedeh tussen Buitenzorg en Bandoeng werd Zaterdag opnieuw actief. De vulkaan is tienduizend voet hoog. De rook stijgt drie kilometer boven de vulkaan uit. Men verwacht spoedig de asregen. Alhoewel de toestand niet alarmerend is, zijn er toch maatregelen ter bescherming van de bevolking genomen. Het Hoofd van het Nederlands Bestuur te Zuitenzorg J. H. Statius Muller bezocht Zaterdag de vulkaan om de situatie op te nemen. De laatste uitbarsting van de vulkaan had plaats 2 Mei 1909.

NEDERLANDSE TROEPEN NIET TERUG, ALS GEEN GARANTIE VOOR VEILIGHEID GEGEVEN WORDT.

De leden van de Consulaire Commissie zijn weer in vergadering te Djokjakarta bijeen geweest en zullen nu Maandag met de Nederlands-Indische regering in Batavia vergaderen. Algemeen wordt verwacht, dat het rapport van de Veiligheidsraad Dinsdag gereed zal zijn. Aan de besprekingen zullen verschillende landen deelnemen, zo zijn in de commissie vertegenwoordigd Australië, Engeland, Frankrijk, België, China en de Verenigde Staten.

Volgens het dagblad „De Nieuwsgier" is Gani, de Minister van Buitenlandse Zaken van de Republiek druk doende om de blokkering van 2½ millioen Republikeinse- en ½ millioen Nederlands Indische guldens op te heffen. Deze gelden werden bij het begin van de politionele actie onmiddellijk geblokkeerd.

Dr. Van Mook verklaarde tijdens een persconferentie dat het Nederlands standpunt nog steeds dezelfde gebleven is als voor de aanvang van het politioneel optreden. De geschilpunten liepen toen over het instellen van een gemeenschappelijke gendarmerie en het eisen van zekere garanties. — Het is nodig, aldus sprak Van Mook, dat de Republikeinse leiders hun houding wijzigen ten aanzien van deze urgente punten, want het terugtrekken der Nederlandse troepen kan niet eerder overwogen worden; zolang er geen garantie bestaat voor de veiligheid van de Nederlandse strijdkrachten. Sedert de order „Staakt het vuren" is gegeven, worden onze troepen voortdurend en bij herhaling vanuit hinderlagen beschoten.

Voorts deelde de luitenant-gouverneur-generaal Dr. Van Mook mede, dat men op verzoek van de Oostindonesische regering er toe is overgegaan Nadjamoeddin te verbieden Batavia te verlaten. Nadjamoeddin wordt verdacht van gepleegde onregelmatigheden.

het nieuws van vandaag

In het Heilig Land heeft een der Joodse Ondergrondse Groepen, de Irgun Zvai Leumi, weder een aanval gedaan op het leven van Britten en Arabieren. De gehele wereld en zeker ook alle oprechte Joden zullen deze aanslag betreuren, die de huidige toestand nog maar meer vertroebelt. Moord en doodslag kunnen geen oplossing brengen. Integendeel, zij maken een oplossing moeilijker, omdat het beide partijen meer en meer verbittert. Het Palestijnse vraagstuk is een Gordiaanse knoop en het doorhakken ervan zou mogelijk zijn, indien er niet te veel hakkers waren, die allemaal anders willen hakken. De oorspronkelijke Gordiaanse knoop werd door Alexander de Grote door midden gehakt en de zaak was opgelost. Maar dat was in de goede oude tijd. Er was maar één Alexander de Grote. Tegenwoordig is er echter geen enkele Alexander de Grote, maar wel is er een groot aantal, die zich als zodanig gevoelen. Met het gevolg dat het niet tot hakken komt, want ze moeten het eerst onderling eens worden.

Geen mens kan zeggen hoe en waar deze situatie een einde zal vinden.

Albanië beschuldigde de Verenigde Staten ervan, dat zij stookten tegen de communistische Albaanse regering. De Verenigde Staten wezen dit verwijt van hun kleine broeder van de hand. Joegoslavië's Tito nodigde zes vooraanstaande Noordamerikanen uit om de toestand in Joegoslavië te komen opnemen. Het zou de Noordamerikanen dan wel duidelijk worden, dat Joegoslavië helemaal niet stookte in de Balkan en dat het zelfs zeer vriendelijk genegen was ten aanzien van de Grieken. Ten hoogste gevoelde het een afkeer van de Griekse regering die de Griekse bevolking onderdrukte.

In Nederland werd Minister Jonkman, hersteld zijnde, in het cabinet belast met de reorganisatie van het Koninkrijk. Er zijn nu zes Ministers van de Katholieke Volkspartij en zes van de Partij van de Arbeid. Dus geen van beide partijen behoeft kwaad te zijn. Ieder heeft zijn deel. De Partij van de Arbeid had slechts een zetel meer, zo Jonkman zou weggaan dan zouden de Katholieken er een meer hebben. Om deze ramp nu te voorkomen heeft men het aldus opgelost en werd het Koninkrijk gered. Dat s nu politiek.

PEDRO ORTEGA DOODGESCHOTEN.

De bekende rechercheur van de stad Madrid, Pedro Ortega, werd Zaterdag jl., toen hij twee dieven op heterdaad betrapte, door een der misdadigers doodgeschoten. De twee dieven wisten te ontsnappen.

ONTPLOFFING TE JERUSALEM.

De politie van Jerusalem deelde mede, dat een bom ontplofte nabij de politiepost op de „Mamillah" weg. Onmiddellijk na de ontploffing loeiden de sirenes in het Arabisch gedeelte van het Heilig Land.

GRONDWETSHERZIENING

De Minister-President zal het voorzitterschap op zich nemen van een commissie, wier voornaamste taak het zal zijn de voorbereidende werkzaamheden te verrichten, verbonden aan het herzien van de grondwet. Ook minister Jonkman zal hierin zitting nemen, evenals de Minister van Justitie, mr. Maarsseveen, enige fractieleiders en hoogleraren in het staatsrecht.

REACTIES VAN DJOKJA.

Radio Djokjakarta heeft al heel snel gereageerd op de verklaring van de minister-president. Volgens deze uitzending houdt de regeringsverklaring geen rekening met de werkelijk bestaande toestand. Ook zag men weinig aanknopingspunten om de besprekingen te hervatten, want het teruggrijpen naar het accoord van Linggadjati is zonder enige zin, sedert de Nederlandse Regering ertoe is overgegaan tot het nemen van politionele maatregelen.

Het Indonesische Volk wenst te onderhandelen, maar dan op voet van volkomen gelijkheid. Uitdrukkelijk werd er bij gezegd dat men geen enkele band meer wenste met Nederland.

NADJAMOEDDINS POLITIEK.

In een persconferentie zeide de Republikeinse Minister van Voorlichting, dat het ontslag van Nadjamoeddin niet te wijten is aan het plegen van al dan niet vermeende corruptie, doch meer gezien moest worden in de omstandigheid, dat Nadjamoeddin een politiek voerde, die de goedkeuring van de Nederlandse Regering niet kon wegdragen.

OVERSTROMING IN SPANJE.

Een telegram van de AP meldt dat er hedenmorgen 10 mensen verdronken zijn en een schade is aangericht van over de millioenen pesos. Dit, ten gevolge van een zware regenbui, die veroorzaakt werd door een wolkenbreuk boven de steden Santomere en Orihuela, in de vallei van een rivier ergens in Spanje.

Een officiële bron bericht dat er verschillende boerderijen overstroomd zijn en de oogst totaal vernield werd.

EEN NIEUW MINISTERIE.

Minister Jonkman zal binnenkort waarschijnlijk een nieuwe portefeuille onder beheer krijgen, nl. die van reorganisatie van het Koninkrijk. Inderdaad, men is in den Haag vindingrijk, waar het het creeren betreft van nieuwe ministeries en functies. Tenslotte moet Minister Jonkman toch ook wat te doen hebben, nu klaarblijkelijk de Indonesische politiek door anderen geregeld wordt.

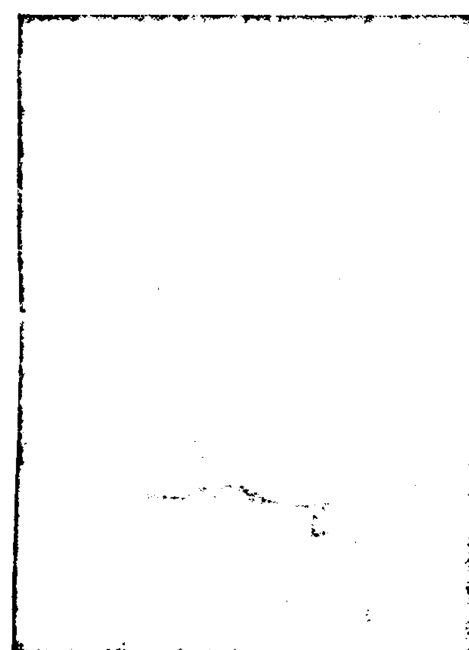
RIJST VOOR....

Bij Sampan in Zuid-Madoera, vonden Nederlandse Patrouilles grote hoeveelheden rijst voor het Republikeins leger. Met grote moeite wisten de Nederlandse patrouille de uitgehongerde bevolking te weerhouden de opslagplaatsen te bestormen.

Zilveren Professiefeesten in gouden Zonneschijn

Hartelijke woorden, huldigingen en dankbaarheid

Onder het gelui der klokken stroomden Zondagmorgen om 9 uur de parochianen van Onze Lieve Vrouwe van de H. Rozenkrans ter kerke om een plechtig dankoffer aan God op te dragen voor twee Paters van hun kerk.

PASTOOR C. V.D. LOOY

Zijne Excellentie de Gouverneur toog eveneens, vergezeld van kapitein-adjudant E. van de Laarschot, naar de Paterskerk om Zijn waardering te tonen voor het werk der jubilerende Priesters Pastoor C. v. d. Looy en pater M. Latour.

Voorafgegaan door een stoet bruidjes en een deputatie der parochianen schreed de geestelijkheid door het middenpad van de kerk naar het smaakvol versierde hoogaltaar, dat straalde in een zee van licht.

De jubilerende Pastoor C. v. d. Looy droeg het H. Misoffer op geassisteerd door Pater M. Latour en A. Frunt respectievelijk als diaken en subdiaken. De Hoogeerwaarde Pater C. Galle, Vicaris Provincialis, assisteerde den Pastoor als Presbyter Assistens. In het Priesterkoor had plaats genomen de Hoogeerwaarde Pater C. Spekle, Provicaris Apostolicus.

Een dameskoor zong op alleszins verdienstelijke wijze de liturgische gezangen.

Na de voorlezing van het H. Evangelie door Pater A. Frunt besteeg de Hoogeerwaarde Pater C. Galle de kassel. Eerst in het Nederlands en later uitgebreider in de landstaal sprak de Hoogeerwaarde Spreker over de betekenis van dit feest. Het is geen gewoonte, aldus Pater Gallé, om dit kloosterfeest in het openbaar te vieren. Ditmaal echter werd er een uitzondering gemaakt, omdat een der twee Priesters, die jubileert, uw Pastoor is. Pastoor v. d. Looy heeft zich voor deze uitgestrekte parochie zeer grote verdiensten

Dit kerkgebouw heeft hij verworven.

met inspanning aller krachten gerestaureerd en zodanig verfraaid, dat het met recht de schoonste kerk van ons Vicariaat kan genoemd worden. Hij is de ware herder van zijn parochianen, die steeds bereid is hen met raad en daad bij te staan. Het wel en wee van zijn parochianen, de verzorging van hun geestelijk leven is zijn onophoudelijke arbeid.

Met blijdschap aanvaarddèn wij het dan ook, dat u deze feestdag wilde vieren en aldus uiting wilde geven aan uw spreekwoordelijke eerbied en achting voor de Priesters. De parochie van Pietermaai is er immers bekend voor de wijze, waarop zij innig en nauw verbanden is met haar Priesters.

Vervolgens zette de gewijde Spreker uiteen, dat deze dag enkel en alleen van dankbaarheid kon spreken. Dankbaarheid om de uitverkiezingen tot het religieuze leven, die God de individuen schenkt om niets. Hij wees op de woorden uit het H. Evangelie: Niet gij, maar ik heb u uitverkoren. Wij kunnen God derhalve niet genoeg danken. Ook zette Pater Gallé in het kort de betekenis der drie H. Geloften uiteen, die den religiecs een grote steun zijn om te worden een alter Christus.

Tot slot wekte hij de gelovigen op om tezamen met de Priesters dit H. Offer aan God op te dragen uit dankbaarheid voor Zijn grote gunsten aan de jubilerende Priesters verleend. Want de dag van heden staat in het teken van volledige dankbaarheid.

Hierna werd het H. Misoffer voortgezet en verenigden zich de gelovigen met de Priesters om God te danken voor de genade deze Priesters geschonken.

Na het H. Misoffer verliet de geestelijkheid weder op dezelfde wijze het kerkgebouw.

PATER M. LATOUR.

Na afloop der ceremonies in de kerk, werd de jubilarissen van Pietermaai hulde gebracht door de trouwe parochianen, die zich in de grote zaal van het pastoors huis hadden verzameld.

De Heer E. F. Jansen, voorzitter van de feestcommissie, sprak de jubilerende Herders toe. Zijn woorden waren emotie vol en hij dankte de priesters voor al het werk dat zij voor de parochianen hadden gedaan. Tevens maakte de heer Jansen van de gelegenheid gebruik om feestelingen elk een gesloten enveloppe te overhandigen, als cadeaux der parochianen.

Na de heer Jansen, sprak Pastoor van Looy. Kennelijk ont-

roerd, dankte hij de parochianen voor hun blijken van erkentelijkheid aan de paters in het algemeen en aan de kerk van Pietermaai in ht bijzonder.

Hierna zong een jongenskoor onder leiding van de heer Mooi Martis, een cantate ter ere van de jubilerenden.

Gezellig bleven de commissie leden en de zangers nog een poosje bijeen in een geanimeerde stemming.

Met deze Hoogmis hebben de groteparochianen hun beide Priesters op waardige wijze geëerd, maar ook de kleine parochianen, de kinderen, dankten reeds vroeger. Afgelopen Donderdag om 7 uur droeg Pastoor v. d. Looy een H. Mis op voor een kerk, die geheel gevuld was met kinderen. Na de H. Mis, toen het ontbijt genomen was, brachten de kinderen hun Pastoor een zanghulde. Ruim 3000 kinderen in feestkledij trokken onder leiding van de Zusters en Fraters naar de St. Jozefschool. Een feestlied werd gezongen en Frater Serapion, het Hoofd van het Sint Albertus College sprak namens alle Fraters en Zusters een hartelijk woord tot de Jubilarissen, maar de kinderen hadden hun eigen tolken in mejuffrouw Malba Santine, en de jongeheer Charles Ravales, die beiden recht hartelijk dankten voor al het werk door de beide Priesters gedaan, vooral voor de jeugd. Na de toespraken werd er weer gezongen en vervolgens sprak Pastoor C. v. d. Looy een hartelijk dankwoord, waarbij hij alle kinderen allerhartelijkst dankte, ook de kleinsten, die hem niet met woorden maar met bloemen hulde gebracht hadden.

Tot slot zongen de kinderen „Voor 25 jaren gaaft ge U geheel aan God" en vervolgens trokken zij terug naar hun scholen, waar zij getracteerd werden.

* * *

Maar ook op het Groot Kwartier was het feest. U kent het aanblik, nietwaar, de zo vrolijk wapperende vlaggetjes, files auto's en schetterende tonen van de fanfare van Scherpenheuvel, die weer eens acte de présence gaf. Witte bruidsmeisjes, die Z.E. pastoor P. Elie voorafgingen en het kaki-bruin van de verkenners van St. Joris, die een ere-haag vormde, dit alles vormde het decorum van deze dag.

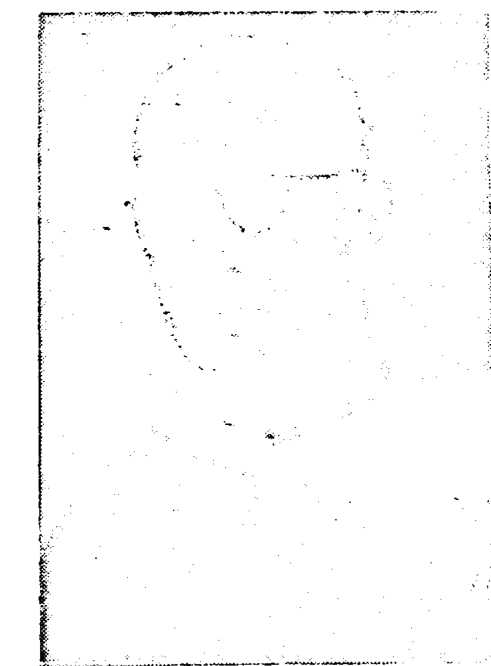
De H. Mis werd gecelebreerd door de jubilerende pastoor P. Elie, met assistentie van de oud-Vicaris Provincialis, pater v.d. Elzen als presbyter assistens, pastoor L. van Rooy als diaken en pastoor H. Pennings als subdiaken. De Hollands zangkoor, o.l.v. de heer C. Sengers voerde op hartelijk verdienstelijke wijze de vierstemmige Friederici van Gruber op, terwijl de orgelbegeleiding bij de heer Wilmer in vertrouwde handen was.

De feestpredikant was Z.E. pastoor B. A. Schipper, die in een gloedvol betoog de vele verdiensten van pastoor Elie schetste. Toen pastoor Elie — nu 25 jaar geleden — de professie gelofte aflegde en gehoorzaamheid beloofde aan God, de Heilige Maagd en aan de H. Dominicus, deed pastoor Elie afstand van alles wat aards is, en werd hij minicaan. Aan de hand van de parabel van de rijke jongeling, deed spr. uitkomen dat de „zilveren jubilaris" datgene gedaan heeft wat Christus eens van de jongeling gewaagd had. Zoals Christus met drie spijkers aan het Kruishout genageld is, zo nagelen drie spijkers van de gelofte, n.l. zuiverheid, gehoorzaamheid en armoede, ons aan onze orde en het is deze roepstem, welke uw pastoor 25 jaar lang opvolgde, zulks tot zieleheil van de aan hem toevertrouwde kudde. Nadat pastoor B. A. Schipper zich in gloedvolle bewoordingen had uitgelaten over de orde der Dominicanen, schetste spr. pastoor Elie als een herder, die zich niet alleen onder zijn parochianen en katholieken, maar even goed onder de niet-katholieken, bemind had gemaakt. Spr. was ervan overtuigd dat de grondlegger van de orde, de St. Dominicus, met welgevallen op het werk van zijn volgeling zal neerzien en besloot met de wens uit te spreken dat deze ster van Dominicus nog lang moge blijven schijnen voor de parochie van het Groot Kwartier. Hierna richtte spr. zich tot de gelovigen in de landstaal.

De Kerkelijke plechtigheid werd besloten met het „Te Deum" en het „Panis Angelicus" op uitstekende wijze voorgedragen door de heer J. Verdoes.

kloosterling, maar nog meer, hij trad toe tot de orde van de Do-

Het was een merkwaardig toeval dat de receptie gehouden werd in datzelfde gebouw, dat precies 18 jaar geleden voor het eerst als kerk in gebruik genomen werd, bij recepties behoren sprekers en het was Z. E. pastoor A. Burgemeester, die na een korte inleiding de sprekers introduceerde. De jubilaris had plaatsgenomen op een geïmproviseerd podium. Als eerste spreker voerde het woord de heer A. M. Smit, technisch ambtenaar van Openbare Werken en president

PASTOOR P. ELIE.

van het Hollands comité. Wij allen weten hoe ijverig en toewijdingsvol U al de jaren als pastoor werkzaam geweest bent voor uw gelovigen, eerst in het houten kerkje door de C.P.I.M. afgestaan en waar de heer Slokkers U dapper bijstond in de voorbereidingen, nu in de nieuwe kerk. In deze nieuwe kerk, aldus ging de heer Smit, verder, werkt u hard voor al Uw parochianen van een haast cosmopolitische samenstelling en een bijna Babylonische taalverscheidenheid, die, hoewel verschillend van aard, toch door hetzelfde geloof in dezelfde éne God zijn verbonden.

Als blijk van grote waardering voor deze priesterlijke arbeid bood spr. pastoor Elie een som gelds aan met het bescheiden verzoek deze som voor onderhoud of verfraaiing van de kerk te willen besteden. Hiermede konden de gelovigen niet beter hun dankbaarheid accentueren tegenover God, dat hij ons hier zo veel priesters heeft geschonken, dankbaarheid tegenover Z.E. de H.E. Bisschop, Mgr. Verriet, die Zijn paters met raad en daad bijstaat en als zijnde steeds bezorgd voor de aan hem toevertrouwde kudde, in alle omstandigheden met het wel en wee van de parochianen meeleeft.

Voorts sprak de spr. een woord van dank tegenover de orde van St. Dominicus en besloot — na dank gebracht te hebben aan alle milde gevers — zijn toespraak met de wens uit te spreken dat het de jubilaris gegeven moge zijn nog zeer vele jaren tot God's eer en glorie, zijn priesterlijke arbeid voort te zetten.

Namens het Curaçaos comité sprak de heer Arturo Montes woorden van felicitatie en dankbaarheid, de heer J. Maters schonk een schilderij voorstellende het Christus kind in de stal van Bethlehém.

De heer F. A. Vromans van de C.P.I.M. sprak à l'improviste, maar zijn woorden waren daarom niet minder hartelijk gemeend. De spr. noemde deze dag voor de jubilaris ook een dag van inkeer, inkeer in de betekenis van terugzien op verrichte arbeid en het ontwerpen van plannen in de toekomst. Hij memoreerde de prettige samenwerking van de parochie en de C.P.I.M., waar men toch ook sprak van „onze pastoor". Namens directie en personeel dankte de heer Vromans voor al zijn goede zorgen aan Groot Kwartier besteed.

Tenslotte sprak de jubilerende pastoor een dankwoord en dankte God, Die hem levenskracht en vreugde schonk om dit werk in Groot Kwartier te mogen beginnen. Vele vrienden heb ik mij gemaakt, ook onder de niet-katholieken.

Met dankbaarheid zag spr. terug op het afgelopen werk; de parochie — zij bestaat nauwelijks 18 jaar — is met reuze sprongen vooruitgegaan. Hij noemde de bewaarschool, een jongenschool, die dank zij Z.E. de H.E. Bisschop Mgr. Verriet, de Fraters van Tilburg en de inspecteur van onderwijs in oorlogstijd ontstaan, thans 470 jongens telt en om bij het onderwijs te blijven de M.U.L.O. school.

Vele woorden van dank zwaaide pastoor Elie toe aan het adres van de directie van de C.P.I.M. en haar respectabele voorgangers directeuren voor de allesomvattende steun om deze kerk te bouwen. Voorts dankte spr. voor het cadeau, dat f 6000.— bedroeg, maar dat door de C.P.I.M. aangevuld werd tot f 8000 om het aldus mogelijk te maken dat de kosten van het aanbrengen van een plafond geheel betaald konden worden. Deze sympathieke geste van de C.P.I.M. lokte een ware ovatie uit.

Geheimen bestaan er zolang de wereld bestaan heeft, alleen Curaçao kent ze niet, want hoe is het anders te verklaren dat pastoor Elie — zij het dan onder verontschuldiging van: „Zij hebben mij in het oor gefluisterd, — zo vele merkwaardige feiten kon onthullen? Zo is het feestcomité in een tijdsbestek van amper 2 maanden er in geslaagd de collecte onder de parochianen tot een zwaar succes te maken.

Voorts betrok spr. nog in zijn dankwoord Z.E. pater de Haas, die naast veel ander organisatorisch werk de begroting kloppend wist te maken door een persoonlijk bezoek af te gaan leggen bij de C.P.I.M.-directie, Maduro's Bank, Casa Amarilla, Palacios en vele andere vrienden en relaties, die met geldsbedrag van f 250 tot f 500 dit feest mogelijk maakten, voorts Nixon Henderson, bakkerij Ridderhof, die door goede gaven van chocolade, brood, limonade enz. de 1000 kinderen, die de gast waren van pastoor Elie, een ongekende vreugde bezorgden.

Met een korte toespraak in het Papiament werd deze receptie besloten.

Voordat de plechtigheden in de parochiekerk te Groot Kwartier plaats vonden, had de jubilerende Pastoor reeds des morgens vroeg een H. Mis opgedragen in de kapel van Loods No. 13 van het kampement Suffisant.

Het Mannenkoor van Suffisant heeft de tweestemmige mis van Perosi gezongen. De belangstelling der kampbewoners was groot.

Van de gelegenheid om Z. E. pastoor P. Elie persoonlijk geluk te wensen met zijn 25-jarig professiefeest, werd druk gebruik gemaakt. Naast vele oud-parochianen merkten we o.m. op de directeur van de C.P.I.M. Ir. J. Noorduyn, de heer A. Troost, adj.-dir. C.P.I.M., de heer F. A. Vromans, secretaris der directie, de heer A. Curiel, consul van Peru, de heer S. A. L. Maduro, consul van Portugal, de heer H. E. Leyba, oud-consul van Venezuela, de heer H. B. C. Schotborgh, districtsmeester en de eerste-luit. Bode, de heren H. A. Oetelmans en H. C. Scheffer van de C.P.I.M., C. N. Winkel, lid Raad van Bestuur, Dr. Wassink en Dr. Terwindt, terwijl voorts talrijke paters, fraters en andere genodigden op dit voor de parochie van Groot Kwartier zo heugelijk feest, van hun belangstelling blijk gaven.

De Parochiekerk van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel.

CURAÇAO

HEILIGE PHILOMENA TE SAN MATEO.

Gisteravond hield Pastoor A. Volk, geassisteerd door de paters L. van Dijken B. Anink een plechtig Lof en zegende hij het nieuwe beeld van de H. Philomena, dat een geschenk is van den parochiaan Thomas Henriquez. Het lof en de predicatie werden per luidsprekers tot ver in de buurt uitgezonden. Het dameskoor onder leiding van pater Bührs zong op zeer verdienstelijke wijze de kerkelijke liederen.

Na het bidden van de Rozenkrans besteeg Pater Bührs de kansel en hield hij een gloedvolle rede ter ere van de H. Philomena. De Eerwaarde spreker sprak over de nacht, de dageraad en de dag van het leven der Heilige. Na haar dood, die omgeven was van wonderen, bleef zij 17 eeuwen onbekend, doch daarna kwam zij in het licht van de verering der gelovigen. Heiligen, Pausen, geleerden en eenvoudige gelovigen omgaven haar met hun verering. Kort was haar leven. Op 11-jarige leeftijd legde zij de gelofte van zuiverheid af en op 13-jarige leeftijd stierf zij onder onmenselijke martelingen. Zij stierf op 10 Augustus des namiddags te 3 uur. Het stervensuur van haar Hemelse Bruidegom.

17 Eeuwen bleef zij in vergetelheid, aldus pater Bührs, maar meer dan 17 eeuwen zal zij staan in de verering en in de liefde der gelovigen. De groten der aarde en de nederigen van harte komen tot haar. De grote wonderdoener pastoor van Ars was de grote stuwer van haar devotie.

In zijn bestudeerd betoog wees de gewijde spreker op het voorbeeld van de H. Philomena en wekte hij de gelovigen op haar te vereren en haar lief te hebben en tot haar te gaan in tijden van nood. Zijn vurige rede eindigde pater Bührs met de smeekbede, dat de H. Philomena ook voor het geliefde Curaçao een wonder moge doen.

Na de predicatie, die de gelovigen zichtbaar ontroerde, werd het Lof voortgezet.

Het beeld is achter in de kerk opgesteld. Moge de gelovigen de liefde tot deze Heilige tonen in een veelvuldig bezoek.

UITREIKING MILITAIRE WILLEMS ORDE.

Zoals wij reeds mededeelden, heeft de gepensioneerde luitenant ter zee E. H. Larive de Militaire Willemsorde ontvangen. De plechtigheid vond plaats op de Marinebasis Parera. Bij deze plechtigheid — die door tal van burgerlijke- en militaire autoriteiten werd bijgewoond — heeft Kapitein ter Zee Van Straelen, na eerst met Z.E. de Gouverneur Dr. P. A. Kasteel de erewacht te hebben geïnspecteerd een rede gehouden, waarin hij memoreerde, dat de geest van verzet in het Nederlandse volk eerst begon te rijpen na de capitulatie in Mei 1940. Dit verzet nu werd ook belichaamd in de motortorpedoboten, waarover de heer Larive het commando voerde. Na de oud-commandant van zo'n flottillje M.T.B.'s te hebben bedankt, om al hetgeen in oorlogstijd verricht, bracht hij een driewerf hoera uit.

Hierop las Kapitein ter Zee Van Straelen de mutatie voor en spelde Z.E. de Gouverneur hem het ere-metaal op de borst.

ONTSPANNINGSAVOND MILITAIREN.

De zaal van het Brion-theater enigszins klein, doch wat acoustiek betreft, een der besten van Curaçao, was Zaterdagavond tegen 8 uur reeds stampvol.

De fantastische kleurenpracht der avondjaponnen van de leden van het schone geslacht, bezorde de zaal een fleurig beeld.

Op de voorste rij zagen wij de Heer Visser van de Curom met zijn echtgenote, de havenaalmoezenier Pater van der Meer en de Aalmoezenier van de „Van Kinsbergen", die aldus blijken van belangstelling toonden voor het werk der soldaten.

Tegen aanvangstijd heette de heer Stokla, omroepleider van de Curom, alle aanwezigen van harte welkom en deed een beroep op de toehoorders in de zaal, om zo weinig mogelijk lawaai te maken, teneinde uitzending te doen slagen.

De warmte in de gesloten zaal maakte de sfeer erg drukkend. De zakdoeken werden spoedig voor de dag gehaald om de zweetdruppels, die door de bestraling van het kunstlicht op parels geleken, te weren.

Sergt.-Maj. Kloo opende de uitzending, die tot stand gekomen is dank zij de zorgen van de dienst Welzijnszorg, onder leiding van de le Luit. Jansen, en met medewerking van de Curom.

Het voorbereidend werk voor deze uitzending, die in een bonte avond is omgebracht, werd gedaan door Sgt. Maj. Kloo, Sergt. Wagenaar en Sergt. van der Touw. Ook op het podium traden deze figuren op. Met medewerking van de Curomleider Stokla en zijn verloofde, zorgden zij voor het aankondigen der nummers. De muzikale medewerkers waren o.a. „The Blue Jam Guys" onder leiding van Jan Doedel, de opgewekte dirigent-violist, die altijd een glimlachje over heeft voor zijn muzikanten en toeschouwers; verder „The Rhythm Boys" met hun guitaar; de band van de Van Kinsbergen en niet te vergeten de pianist Lt. Engelsman.

Het eerste nummer was een muzikaal reisverhaal van de „B.J.G." De band speelde korte kenmerkende stukken, die de plaatsen aanduidden, welke zij op hun reis naar Curaçao hadden aangedaan. Hoe men op deze reis op Honolulu terecht kwam, was onbegrijpelijk voor uw verslaggever.

Veel succes oogstte Dr. Fratsma op het podium. De scène die te zien werd gegeven, speelde zich af op Suffisant, alwaar soldaat Nietsnut op doktersappèl ging om afgekeerd te worden. Dit nummer mag een der best geslaagden heten. Zowel de dokter als de soldaat Nietsnut waren prima acteurs......

Het is niet doenlijk om in dit klein ruimtebestek alle nummers de revue te laten passeren. Alleen willen we nog noemen de geslaagde piano-????? van het duo Huiskes-Verhoeven, die ons enigszins deden denken aan Hary Roy's Tigerraggamuffins.

Het was een vrolijk, vlot en gevarieerd programma, dat een dankbaar publiek had. Een bewijs dat het werk van de Welzijnszorg voor onze militairen gewaardeerd wordt en in een behoefte voorziet.

CURAÇAO EN DE WONINGNOOD.

Er heerst ook woningnood op Curaçao, aldus schreven wij een dezer dagen, zulks naar aanleiding van een brief van de Algemene Curaçaose Ambtenarenbond, gericht aan de Staten.

Naast deze woningnood, bestaat er nog een pqrobleem dat de aandacht vraagt.

Het is het probleem van de huizen op Parera.

In een brief aan Z.E. de Gouverneur, dr. P. A. Kasteel, lezen we o.m. het volgende:

Het Bestuur is de mening toegedaan, dat b.v. thans de goedkope Gouvernementswoningen vele ambtenaren huisvesten, die zonder ongerief woningen in de klasse van f 150.— tot f 200.— per maand kunnen betrekken, terwijl zulke woningen op de markt met enige moeite te vinden zijn.

Daarentegen is het aan het Bestuur bekend, dat vele ambtenaren, welke ten hoogste een woning van f 80.— tot f 100.— per maand kunnen betalen, door de noodzaak gedwongen zijn één te betrekken voor f 125.— of zelfs meer per maand.

De oplossing voor dit euvel kan worden gevonden in het verlenen van een redelijk termijn aan de huurders van gouvernementswoningen (die zich in een zeer bevoorrechte positie bevinden), van wie 15% van het bruto maandelijks inkomen de f 150.— te boven gaat, om naar een ander huis uit te zien.

In dit verband zij opgemerkt dat in het algemeen ook de grote maatschappijen aannemen dat hier thans maximaal 15% mag worden verhuurd.

Door de voorgestelde regeling zou men een belangrijke categorie van ambtenaren, die thans van een onevenredig groot deel van haar inkomen verhuurt, een goede dienst bewijzen en haar lasten aanmerkelijk verlichten.

Wat de toewijzing der woningen betreft wil het Bestuur de volgende richtlijnen suggereren aan de hand waarvan men tot een sociaal verantwoorde en billijke regeling geraakt:

totaal inkomen, grootte van het gezin en datum van inschrijving.

Oorlog tegen Continenten

In het beeld, dat Ritchie Calder in de „New Statesman and Nation" oproept van een Oorlog tussen de Halfronden is datgene verwerkt, wat in de jongste tijd is uitgelekt aan voorbereidingen voor een moderne atoom- en bacterieoorlog. Hoewel de politieke en strategische conclusies vooral gericht zijn op Britse verhoudingen, leek ons deze voorstelling van datgene, waardoor de mensheid wordt bedreigd en waarover men in Nederland nog altijd te weinig verontrust is, belangwekkend genoeg. Ritchie Calder, natuurwetenschappelijk medewerker aan de News Chronicle, New Statesman and Nation e.a. bladen is door zijn bespreking van „Bomber Harris", geen onbekende, aldus 'Vrij Nederland'.

Er zijn twee theorieën aangaande het militaire gebruik van de atoombom: de „klassieke" leer en die van de „druk op de knop". De eerste theorie beschouwt de bom als een nieuw wapen, machtig en nogal lastig ook, waardoor allerlei verfijningen vereist worden in de strategie, allerei wijzigingen in de krijgsmethoden, le dispositie der strijdkrachten en de bouw van oorlogschepen, maar ten slotte toch een wapen, dat binnen het kader valt van de bestaande militaire apparaten. De tweede theorie beschouwt de bom als een Jupiteriaanse bliksem, of liever een hele pijlkoker van bliksems, die op een gegeven sein de vitale centra van de vijandelijke natie zullen treffen en die natie met een wetenschappelijke grondigheid en zonder enige tussenkomst van de bestaande militaire apparaten onherstelbaar zullen vernietigen.

Op het ogenblik voert de eerst theorie de boventoon. Zij dringt aan op groter en beter vloten, groter en beter luchtmachten, en groter en beter legers op grond van de redenering, dat een atoom-bombardement niets anders is dan een barri-re en continentale schaal, waarbij beweeglijke strijdkrachten nodig zijn om tot de doorbraak en de bezetting over te gaan. Deze leer is het, die de politieke strategie dicteert de Truman-interventie in Griekenland en Turkije, de politiek in China, de stilzwijgende annexatie van Japan, de bases in de Pacific, en de worsteling om een glacis, gevormd door de landen van Oost-Europa, de Balkanlanden en Duitsland zelf. Dit is de straegie van de bezetting van bruggehoofden en toekomstige V-startplaatsen, van het instandhouden van garnizoenen teneinde een potentiële vijand ervan te weerhouden, zijn eigen bases voor een aanval zijnerzijds vooruit teeschuiven. Deze theorie zit ook achter de Britse politiek van het Midden-Oosten, omdat zij van de olie afhankelijk is voor de uitzwermende luchtvloten en de mobiele land- en zeestrijdkrachten. Zij zit tevens achter de Britse defensie-begroting van 900 millioen pond en van de 60 millioen, die jaarlijks voor onderzoekingen worden uitgegeven, niet alleen op het gebied van het atoom-onderzoek, maar ook voor de andere legereenheden.

Toen de bom ontplofte, zeiden de metenschappelijke onderzoekers, en dat houden zij nog altijd vol, dat elk land met de vereiste wetenschappelijke en technische hulpmiddelen binnen twee of ten hoogste vijf jaar de bom zou kunnen namaken. Twee-en-twintig maanden zijn verlopen sedert de eerste bom in Los Alamos ontplofte. En wanneer één of twee naties de bom eenmaal bezitten, verandert het hele tafereel volkomen.

Dan zal er geen sprake zijn van een ontmoeting van legers op de slagvelden, of van vloten, die naar oorlogshavens opstomen of zelfs van armada's van bommenwerpers. Er zal dan enkel sprake zijn van een wanhopige en ontzettende poging, de genade-slag toe te dienen, niet alleen met atoombommen, maar met wapens, die nog heel wat stuitender zijn en thans in de arsenalen liggen opgeborgen: zoals de bacterie-oorlog, de chemische oorlog en de doodswolken met radio-actieve gassen. Een waanzinnige poging tot verlamming en verwoesting, zonder de „verfijningen" van een „doorbraak" of van bezettingslegers.

Zo redeneert de tweede theorie van een deskundige zijde, wanneer de leger-leidingen wel luisteren, maar waarop zij nauwelijks acht slaan. Een theorie die, wanneer zij juist is, van de hele defensie-politiek, de Britse voorop, nonsens maakt.

De feiten.

Een atoombom ontwikkelt ten minste drie millioen maal zoveel energie als, bij hetzelfde gewicht, de zwaarst geladen chemische explosie-bom. Wanneer de atoombommen weer startklaar zouden zijn, zouden zij ongetwijfeld nog honderd- of zelfs duizendmaal zwaarder geladen zijn. Zij kunnen in hoeveelhelen worden vervaardigd en naar verhouding van het resultaat tegen geringer kosten dan chemische explosiva.

De Verenigde Staten realiseren zich, dat hun huidige voorsprong in de atoom-oorlog vooral bestaat uit hun daverende start en uit hun vermogen, enorme reserves aan te leggen en onbeperkte sommen uit te geven. Maar de andere mogendheden kunnen nu profiteren van Amerika's experimenten en dwalingen bij de productie-types. Thans opgezette fabrieks-complexen zullen de kortste weg nemen en goedkoper en doeltreffender werken. Het „geheim" bestaat enkel uit „finesse" en niet uit fundamentele elementen; de „know-how", het weten-hoe, is geworden tot een „learn-how", een leren-hoe. En professor Joliot-Curie, de Franse Hoge Commissaris voor Atoom-energie, heeft, ofschoon hij van het Amerikaanse „geheim" wordt verre gehouden, details over een bom meegedeeld, die, wanneer zij geen preciese imitatie is, toch even goed rampzalig doeltreffend zou zijn.

Men heeft berekend dat elk land, met de vereiste wetenschappelijke en technische middelen door 300 millioen pond uit te geven aan de bouw van een fabricage-complex en tegen een jaarlijkse uitgave van 30 millioen pond het equivalent van 4 millioen ton zwaar-explosieve materie in de vorm van 200 of meer bommen per jaar zou kunnen produceren. Deze zouden kunnen worden „afgeleverd" door snelvliegende stratosfeervliegtuigen, van landbases of moederschepen; door bestuurbare projectielen super-V2-wapens van vaste startplaatsen of uit onderzee-boten; of door per radio bestuurde mijnen, die tevoren in het doel-gebied waren ondergebracht, de „refrigerators", de „koelkasten", waarop Amerikaanse autoriteiten soms toespelingen maken. Er is stevig gewerkt aan de verbetering van de bestuurbaarheid der V-wapenen. Automatische navigatie en radarinstrumenten kunnen het projectiel bijna zuiver op zijn doel richten, terwijl allerlei procédé's, die niet „thuis" moeten brengen, zoals reageer-middelen op de hitte van industrie-bedrijven of de radar-echo's van een stad die oriëntering completeren. Prof. Leo Szilard, één van de „toponderzoekers" in de ontwikkeling van de bom, schrijft in het jongste nummer van het Amerikaanse „Bulletin of the Atomic Scientists", „Reuzen-bommen, die radio-actieve substanties in de lucht uitstralen, kunnen ver van onze steden worden gedeponeerd... de gebouwen zouden onbeschadigd blijven, maar de mensen in die steden zouden niet in leven blijven".

De biologische oorlog.

Deze atoom-wapens zullen slechts een deel van het helse wapentuig van het offensief uitmaken. De biologische oorlog heeft vorderingen gemaakt, welke hem volgens het oordeel van vele onderzoekers nog stuitender en verschrikkelijker van uitwerking maken dan de bom. Wij kennen van Hirosjima en Nagasaki de biologische gevolgen van de uitstralingen van de atoom-bom, zelfs toen deze op enige hoogte was gedeponeerd, zodat de radio-actieve chemicaliën in een paddenstoel-wolk omhoog spiraalden. Duizenden, die de stoot en de verzengende hitte van de explosie zelf, evenals de vlammen-typhoon doorstonden, stierven weken later aan de uitwerking der uitstralingen, die een kanker in het bloed opriepen of de witte bloedcellen verwoestten, zodat zij aan de kleinste verwonding stierven. Babies bleven ongeboren in het moederlichaam. Mannen en vrouwen werden gesteriliseerd, alhans voor geruime tijd. Tien maanden na Bikini is één der getroffen schepen nog altijd radioactief en voor menselijke wezens onveilig.

Het is onwaarschijnlijk, dat bij een totale aanval, waarbij verwoesting zonder bezetting het doel is, ook maar enige scrupule in acht zal worden genomen, wat de radio-actieve, chemische werking van de bom betreft. Men heeft integendeel methoden gevonden, de radio-actieve bijproducten geraffineerder te gebruiken. Van die bij-producten verenigen zich verschillende met de chemicaliën in de bodem of in metalen, zonder verwijderd te kunnen worden. Radio-actieve fosfaten bijv. zouden de grond met de dood bevruchten. Duizenden vierkante mijlen konden onbewoonbaar worden gemaakt. Pest-epidemieën konden worden verbreid door onzichtbare legioenen van virulente kiemen en voordat de bacteriologen de ziektekiem zouden hebben kunnen analyseren zouden de ziekten zelf reeds alles overweldigd hebben. De enige afschrikking hiertegen is, dat epidemieën op hun verwekkers kunnen terugvallen en dat langs onnaspeurlijke wegen, zoals de griep-epidemie in 1918 bewezen heeft. Die epidemie teisterde niet alleen Europa, maar ook in Amerika en in India stierven er meer mensen aan, dan aan alle fronten gesneuveld waren. Inenting van tevoren kan ook niet, want dan is de vijand tevens gewaarschuwd.

Ook over de chemische oorlog zou men lang kunnen uitweiden. De mensen hebben ook hierin de natuur-processen nagevolgd en geperverteerd. Men heeft misschien wel eens gehoord van de „selectieve onkruid-wieder", die het onkruid in een graanveld uitwiedt, zonder het koren te schaden. Dit is een plantaardige hormoon, een chemische stof zoals bij de menselijke eikel wordt afgescheiden. Dit chemisch preparaat produceert een soort stuiptrekking in de planten, die het aantast; het doodt ze door een irrationeel groeiproces te ontketenen, waarbij de plant geheel misvormd wordt. Een dergelijke afzichtelijke uitdijing van handen, voeten of kaken ect. komt ook wel bij bepaalde geslachtskwalen voor. Deze nuttige uitwieder geeft een indruk van de middelen, die eventueel bij een oorlog tegen de vegetatie, maar ook desnoods tegen mensen en dieren zouden kunnen worden gebruikt. In die waadwilligheid jegens hun soortgenoten, die als patriottisme wordt verheerlijkt, hebben de mensen zich aan de natuur vergrepen en haar in ontaarde, caricaturale vorm geïmiteerd.

In de totaliteit van zulk een oorlog, waarin het doel is, door gelijktijdige slagen de hoofdsteden, de centra van bevolking, van industriële productie en van militaire installaties door atoombommen te treffen, de aarde te vergiftigen en onbewoonbaar te maken, pest en andere plagen los te laten en de bevolking met onnoemelijke verschrikkingen te overstelpen, wordt de rol van legers, vloten en luchtmachten onbetekenend. De hele combinatie is erop uit, de vijandelijke bevolking geheel te paralyseren en haar achter te laten als een man met een gebroken ruggegraat, te laten verrotten en sterven temidden van de ruïnes, die de dood zouden betekenen voor de overwinnaars zelf, wanneer zij die betreden zouden. „Shape of Things to Come" van Wells is in de militaire studie-boeken overgegaan.

Tussen de vuren.

Zonder nader uit te werken, wat Amerika of Rusland zich voorstellen te kunnen uitrichten, behoeft men slechts het lot van deze Britse eilanden na te gaan, wanneer zij in een oorlog tussen de continenten zouden worden gewikkeld. Het voordeel ligt hier louter en alleen bij de aanvaller en onder geen beding zou Engeland ooit een aanvaller kunnen zijn. Maar wel zouden wij, samen met Griekenland, Turkije en IJsland, een voorpost van Amerika mogen worden. Het Bulletin of the Atomic Scientists schrijft in zijn hoofdartikel in het laatste nummer: „De naties, waar onze voorposten zullen zijn gelegen, zullen zelfs bij de huidige projectielen aan verwoesting worden blootgesteld. Amerika zou enkel in staat zijn, zulke vooruitgeschoven posten te onderhouden tegen de prijs, dat het deze bevriende naties aan een totale vernietiging blootstelde en dat waarschijnlijk (sic) tegen hun wil". Aan welke kant we ook maar zouden staan, de andere partij zou het altijd goedkoper vinden ons oorlogspotentieel maar direct uit de weg te ruimen, dan ons te bezetten. Het zelf bezitten van atoombom-voorraden en industrieën zou misschien een rem tegen het uitbreken van de oorlog kunnen zijn: het zou ons nimmer voor verwoesting kunnen behoeden als wij er eenmaal in betrokken waren.

Niets zou ons kunnen redden; de Grieken en de Turken, die door Truman's onder-officieren worden gedrild, evenmin als de olie uit het Midden-Oosten of de vloot of zelfs de luchtmacht; onze Dominions niet onze bondgenoten niet. Wij zouden ten hoogste gewroken kunnen worden, maar dat zou een schrale troost zijn. Prof. Szilard zegt terecht: „Noch de Verenigde Staten, noch Rusland begeren een oorlog te winnen als die er is". Engeland heeft zelfs deze philosophische moeilijkheid niet. Het begeert geen oorlog en het weet dat, welke kant in een oorlog tussen de continenten zou winnen, het in elk geval die oorlog zou verliezen... zij het posthuum.

AGENDA

BIOSCOPEN:

WEST-END: „Meet me on Broadway" 7 uur; „Chick Carter Detective", eerste periode (serie drie avonden) 9 uur.

ROXY: „El Conquistador" 7 uur; „Tokyo Rose", 9 uur.

CINELANDIA: „Possessed", 8 uur.

APOTHEKEN: Avonddiensten tot en met 3 October as. worden waargenomen door: Botica Wilhelmina (Punda) en Botica Central (Otrabanda) Bredestraat 45, tel. 2281.

CUROM:

Maandag: 18.30 Kinderuitzending (P); 18.50 Dinermuziek; 19.20 Uitzending in het Papiament; 19.35 Disco-nieuws; 20.00 Nieuws; 20.15 Kinderkoorzang; 20.30 Sportweek; 20.35 Mailbrief uit Nederland; 20.45 Aethercabaret; 21.30 De wereld schrijft; 21.55 Nieuws.

Dinsdag: 12.05 Lunchmuziek; 12.30 Nieuws; 12.45 15 minuten met het Boston „Pops".

SCHEEPSBERICHTEN.

27 September 1947.

A. Rosenberg van Genoa; Boskoop naar Cristobal; A. Rosenberg naar Cristobal; Collegian naar Las Piedras.

28 September 1947.

Brest van La Pallice; Coriano van Las Piedras; Brest naar Cristobal.

DE SCHOONSTE KERK VAN HET VICARIAAT.

DANKBETUIGING

Ondergetekende betuigt hierbij na dank aan God haar welgemeende dank aan Dr. Haex, Dr. v.d. Kuip, Dr. v.d. Sar en de Eerw. Zusters Rogelia, Adocia, Magriet en Marca van het Sint Elizabeth Hospital voor hun kundige behandeling en vriendelijke verpleging aan haar zoon:

RUDOLF HERNANDEZ

gedurende zijn verblijf in vermelde inrichting, alsook aan zijn medepatienten die met een of ander geholpen hebben.

Rosalinda Hernandez

Op 28 September overleed plotseling onze geachte medewerker, de heer

Cornelis Smits

die bij ons de functie van magazijnmeester vervulde. Zijn heengaan laat een leegte bij ons achter.

DIRECTIE en PERSONEEL
van de
N.V. Technische Handelmaatschappij
„ELGA"

NEDERLAND

DE DOOP VAN PRINSES MARIJKE.

Bij de doopplechtigheid van H. K.H. Prinses Marijke zullen als peter worden uitgenodigd de Groothertogin van Luxemburg, de Kroonprins van Zweden, Winston Churchill, Mevrouw Roël Feith (heeft gedurende vijf oorlogsjaren voor de prinsesjes gezorgd) en mevrouw Post-Salomons, weduwe van Johannes Post, een der grootste verzetsstrijders uit Nederland, die zijn leven liet bij de overval op het kamp van bewaring aan de Wetering-Schans.

Het Witte Dak van Australie

De grote Charme

„Rolling down the slopes of Mount Kosciusko" ... dit is de titel worden van Frank Clune's boek — het verhaal over de schoonheid en de romantiek van Australië's witte wereld — de wel haast onbetreden, onberoerde schoonheid van de Australische Alpen.

Wat weet men in Indië van het dak van Australië? Men kent de naam Kosciusko — men heeft de brochures gezien met photo's van schone, bruin verbrande jongelingen en nog schonere, in sierlijke truien gehulde meisjes op ski's — brochures die de indruk trachten te geven van een soort Zwitserland in het klein. „Ga er maar naar toe en vertel de mensen in Indië wat ze er wel en wat ze er niet zullen vinden, wij zijn alleen met de waarheid gediend..." deze uitnodiging van het Gouvernements Touristen Bureau van de staat New South Wales klonk zeker verleidelijk en ik zal trachten Mount Kosciusko en de Australische Alpen recht te doen wedervaren.

Australië — zo schreven de oude zeevaarders en ontdekkers — is een dor, vlak land, zonder bergen en inderdaad — men kan het allergrootste deel van Australië hebben verkend, zonder ook maar een vaag idee van de mogelijkheden tot wintersport te hebben gekregen. De enige bergen van enige betekenis in het gehele werelddeel zijn de Great Dividing Ranges — de machtige bergketen welke van Noord naar Zuid langs de gehele Oost-kust van Australië loopt door Queensland, New South Wales en Victoria. De Great Dividing Ranges, waarvan slechts enkele toppen boven de 2000 M. komen, zijn eens — in een grijs verleden — bergen geweest, mochtig als de Himalaya. Wat er thans nog over is van deze geweldige keten, is het geraamte een verbrokkelde, grillige wereld van de wonderlijkste rots-formaties welke men zich denken kan en de vergane glorie van wat eens was ligt verspreid langs de hellingen welke neerglooien tot aan de zee in het Oosten en in het Westen tot ver in he vlakke, zon-doorgloeide land.
kei-steenen, de grillige, verweer-

De vreemde stapels kei-steenen, de grillige, verweeroveral in het landschap aantreft, zijn de laatste sporen van de 5000-6000 M. hoge bergen, welke eens — toen de aarde jong en plooibaar was — zijn opgestuwd in het oude Lemurië.

Wanneer men van Brisbane naar Sydney — van Sydney naar Melbourne vliegt, ziet men neer op de vreemd gevormde toppen en kammen, op de grillige dalen en diepe ravijnen van deze onbetreden, ongerepte wereld. Men ziet neer op de kleine, lichtgroene plekjes, als met de nagels van een reuzenhand gekrast in het eentonige grijs-bruin van de maagdelijke eucaplyptus wouden — daar waar mensen de strijd hebben aangebonden tegen het zwijgende, oer-oude land. En men ziet neer op de besneeuwde toppen — op het witte dak van Australië — Mount Bogong, Mount Feathertop, Mount Hothan en de witte wereld van Mount Kosciusko.

Mount Kosciusko — het klinkt alles behalve Australisch — temeer wanneer men weet, dat er eigenlijk nog een extra „z" in moet. Het is ook niet Australisch — het is een natuurlijk gedenkteken voor de grote Poolse vrijheidsheld Tadeus Koscziusko — een gedenkteken, ver van het land waar hij voor menselijke idealen vocht. Ver van zijn land en op vreemde bodem, doch tussen de mensen van een vrij volk, die weten wat vrijheid betekent.. die weten voor dit hoogste goed te vechten.

Gedenkteken.

Daar, in de top van deze wonderlijke berg is een gedenksteen aangebracht, waarop de geschiedenis staat geschreven van den Poolsen ontdekkingsreiziger, de graaf van Strzelecki, de geschiedenis van den man die nu precies een eeuw geleden deze hoogten beklom en zo getroffen was door de vorm van deze top — welke hem deed denken aan het „hunnebed" boven het graf van den Poolsen vrijheidsheld — dat hij niet kon nalaten de naam Koscziusko ook op dit deel van de aarde onsterfelijk te maken.

Hier — hoog in de Australische Alpen — heeft een jaar geleden de vertegenwoordiger van een vrij, onder de voet gelopen volk — een volk dat door de eeuwen heen gevochten heeft voor idealen welke voor velen van ons zelfs heden ten dage nog slechts woorden zijn — deze gedenksteen onthuld. Hier — hoog in de Australische Alpen — is de steen onthuld welke van de pennies en de halve pennies van de schoolkinderen uit dit district is gekocht. Het beeld van twee vrijheidshelden zal steeds voor de mensheid staan: Lafayette en Koscziusko. En zoals de Amerikaanse soldaten gedurende de vorige oorlog riepen, toen zij voet aan wal zetten in het gedeeltelijk onder de voet gelopen Frankrijk: „zeg Lafayette dat wij hier zijn"... zo zullen eens de soldaten der vrijheid op Poolse bodem roepen: „zeg Koscziusko dat wij hier zijn..."

Cooma-express.

Door de donkere nacht zwoegt de „Cooma express' de beboste hellingen van de Great Dividing Ranges op. Dan staan wij weer eens stil... in het licht van de trein zie ik het zwijgende eucalyptus bos om ons heen staan — het wordt kouder, een slaperige stations-chef trekt de kraag van zijn uniform-jas wat dichter om zijn hals en ik kruip maar weer dieper onder de dekens, ook al kan ik toch niet slapen bij het idee morgen op ski's te staan. 's Avonds uit het voorjaarslauwe Sylney vertrekken en de volgende dag in de sneeuw zijn — Australië is een land van vreemde tegenstellingen!

In de prille ochtend staan wij in Cooma — slaperig plaatsje ergens in de grazige hoogten van de Alpen. De lucht is strak blauw en een koude wind blaast van de besneeuwde bergen, die „ergens" in de buurt moeten zijn. We zitten in het gammele, rood geverfde postbusje en kijken elkaar eens gemelijk aan — wel, het is altijd een teleurstelling, wanneer de besneeuwde toppen 's morgens niet direct voor het coupéraam te wachten staan. Het busje hobbelt genoegelijk door het schapen-land, waar het gras nog grauw is van de wintermaanden — groepjes lage eucalyptus bomen staan gezellig te kleumen en alleen de lage „wattle" struiken geven met hun gouden tooi wat kleur en vrolijkheid aan het landschap.

Bij iedere boerderij zwaaien wij naar de wegkant en met een sierlijke zwaai slingert onze chauffeur krant of brieven precies in de „brievenbus" — een kistje op een paaltje bij het hek van de boerderij. „Hij mist nooit", vertelt een dorpeling — die voor zijn plezier schijnt mee te rijden — me vol trots. En inderdaad, hij heeft niet gemist.

Dan staan in de verte, tegen de donkerblauwe berglucht, de witte toppen van de Australische Alpen — ver en onwezenlijk, als lichte wolken aan de horizon. Het lijkt wel of we er nooit zullen komen — het busje treuzelt gezapig in knusse dorpjes, waar ongeschoren mannen hangen tegen verveloze gebouwtjes, waarop het bordje „postkantoor" zeker niet overbodig is. Ik zou Kosciusko niet graag in het midden van het „seizoen" willen bezoeken, wanneer heuse omnibussen het verkeer tussen Cooma en het Hotel onderhouden — het zou mij teveel aan tourisme doen denken, terwijl ons gezellig busje meer in overeenstemming is met de atmosfeer van dit Australisch Alpen-land.

De weg begint meer en meer te stijgen — de boerderijen en de weiden beginnen plaats te maken voor laag eucalyptusbos en wij naderen nu toch werkelijk de besneeuwde toppen. De Alpen zijn hier niet bijzonder imposant — zij missen de sombere, steile wanden van de bergen in Victoria, welke meer aan Zwitserland doen denken.

Jindabyne aan de beroemde Snowy River is het laatste dorp — gezellig verscholen tussen de licht groene treurwilgen die groeien langs de oevers van de meest besproken rivier in New South Wales. Dit is dan de Snowy River welke in de toekomst de tweede stad van het Britse Empire van water zal moeten voorzien, wanneer eens Sydney's watercommissie zal hebben ontdekt dat men de watervoorziening van een millioenenstad nu eenmaal niet van de regen kan laten afhangen.

De eerste sneeuw.

Het bos wordt dichter, het eentonige en toch steeds boeiende „gum" bos, waar nu in het prille voorjaar de gouden „wattle" haar triomfen viert. En dan plotseling het eerste plekje sneeuw — nog voor wij het genoegelijke, kleine hoteltje „the Creel" binnenrijden, het paradijs van de forellen-visser. Verscholen tussen Europese bomen en struiken — verloren voor de wereld (moet dat blauwe bordje met „Postkantoor" er nu persé weer bij?) — aan het kronkelende, heldere beekje met het ijskoude water, waar de 9 ponds regenboogforel dartelt in de stroomversnellingen en opspringt naar de dansende, blauw glanzende vlieg......

Hotel Kosciusko — 1500 m. boven de zee — heeft geen sneeuw. Wanneer het wel sneeuw heeft is iedereen een raadsel — soms met Kerstmis, in het hartje van de Australische zomer, soms, met Pasen en soms wanneer het werkelijk sneeuw behoort te hebben...... in de winter. Men spreekt in Kosciusko (het is of ik mijn grootvader hoor) van de goede oude tijd, toen er sneeuw was wanneer die er behoorde te zijn...... wel, er is nu eenmaal niets te veranderen aan het feit, dat onze oude aarde warmer wordt en dat de ijskappen aan de polen langzaam maar zeker weg smelten — en ook Kosciusko heeft hieronder te lijden.

Kosciusko is nu niet direct wat de verwende Europese wintersport bezoeker van een wintersport hotel verwacht. Het is er goed en droog en warm — er is een balzaal en een biljartzaal en van alles en nog wat en vervelen behoeft men er zich zeker niet — ook wanneer er geen sneeuw is — maar het is geen hotel met de verfijnde luxe van Davos, Flims of Caux.

Wanneer je er op uit gaat om wat van de Australische wintersport te zien en dan rondom Hotel Kosciusko de narcissen bloeien, dan zit er niets anders op dan de luie benen op te nemen en een kilometer of 5—6 de helling op te sjouwen om de sneeuw bij het 300 m. hoger liggende „Chalet" op te zoeken. Dat zal wel heel prettig wezen, wanneer het een aardig, zonnig dagje is (a luffelie daaiii — zoals de Australiërs dat noemen), maar het is helemaal niet leuk wanneer er zo'n „luie" sneeuwstorm in je gezicht waait. (Zo'n sneeuwstorm noem je lui, expliceert mijn Australische vriend, omdat hij te beroerd is om om je heen te gaan — moet absoluut dwars door je heen-.

De U.S.A. en Groenland

Denemarken en Noorwegen in moeilijke situatie

Meer nog dan andere landen van West-Europa zien de Scandinavische landen, vooral Noorwegen en Denemarken, met grote bezorgdheid de verhouding tussen Rusland en de Verenigde Staten steeds slechter worden. Niet alleen wordt daardoor hun positie tussen Oost en West steeds hachelijker en hun keuze steeds moeilijker, wat o.a. gebleken is bij het positie bepalen tegenover het plan-Marshall. Zorgvuldig is daarbij door de verschillende Scandinavische regeringen het voor en tegen afgewogen en niet voordat de ministers van Buitenlandse Zaken op een conferentie in Kopenhagen gezamenlijk tot de conclusie gekomen waren, dat deelname wenselijk was, werd de uitnodiging geaccepteerd. Doch daarnaast zien Denemarken en Noorwegen zich tevens geplaatst voor bases en zegginsmacht in de in verband met de Russische en Amerikaanse eisen en verlangens voo bases en zegginsmacht in de Noorse en Deense gebieden in de Arctische wereld, aldus De Tijd.

Meer dan ooit wordt de openbare mening in Kopenhagen op het ogenblik bezig gehouden door het probleem-Groenland. De verwachtingen, die enkele weken geleden gewekt werden door minister-president Kristensen in zijn rede voor het Volketing, waarin hij nieuwe stappen der Deense regering in Washington beloofde en door de verklaring van Marshall, dat Amerika bereid was te onderhandelen over een nieuwe overeenkomst inzake Groenland zijn nog steeds niet in vervulling gegaan en men maakt zich dan ook ernstig ongerust over de Deense souvereiniteit over het grote Pool-eiland.

De meeste Deense bladen verwachten, dat de Amerikanen zullen beweren, dat de voorwaarde voor het buiten werking stellen van het verdrag, nl. het niet meer aanwezig zijn van gevaren voor de vrede en de veiligheid van Noord-Amerika, niet vervuld is. Men hoopt en verwacht echter, dat men het eens zal worden over een nieuw verdrag, waarbij Denemarken de volledige souvereiniteit zal worden gelaten, doch het aan de V.S. zal worden toegestaan civiel personeel op Groenland te stationeren, voor het onderhoud van intijdens de oorlog gebouwde installaties en voor de bediening van de meteorologische diensten.

Minder dan ooit schijnen de V.S. thans echter van plan hun positie op Groenland prijs te geven. In het gehele arctische gebied werken zij met grote haast aan de bouw en de modernisering van bases voor de vloot en de luchtmacht en gelijke tred houdend met de verslechtering in de betrekkingen met Rusland ging de vervanging van Amerikaanse manschappen door Denen steeds langzamer, terwijl de controle op de bases, die enige maanden tevoren practisch werd opgeheven, waardoor het voor de Deense pers mogelijk was uitvoerige reportages te geven over de situatie op Groenland, plotseling weer zeer verscherpt werd. Het ontbreekt op het ogenblik in Kopenhagen echter niet aan de nodige zelfkritiek.

Men is er zich thans terdege van bewust, dat de Deense regering zelf ten dele aansprakelijk is voor deze ontwikkeling. Toen de Amerikanen begonnen hun troepen terug te trekken was Denemarken niet in staat het tempo bij te houden en voldoende geschoold personeel te zenden voor het onderhoud en de bediening der installaties. Het gevolg was, dat er, zoals de Deense Groenlandkenner Kudahl het uitdrukte, slechts een „halve overname der opgaven" door de Denen plaats had en dat er talrijke misverstanden en een grote onzekerheid over de afbakening der bevoegdheden ontstond.

Men betwijfelt in Kopenhagen overigens of de Deense regering over het algemeen wel voldoende op de hoogte is van de situatie op Groenland en men ziet dan ook met genoegen, dat waarschijnlijk deze maand nog een Deense expeditie naar Peargland in Noord-Groenland zal vertrekken om de door de oorlog onderbroken onderzoekingen voort te zetten.

Niet in Denemarken alleen maakt men zich op het ogenblik ongerust over een eventuele Amerikaanse weigering om Groenland te ontruimen. Eventls Denemarken is Noorwegen bevreesd in een netelige positie tegenover de Sovjet-Unie te geraken. Zeker is, dat de Russen voor zich een gelijke positie op Spitsbergen zullen opeisen. Niemand twijfelt er aan, dat de beide kleine Noordelijke staten in de nabije toekomst onder sterke druk zullen komen te staan. Maar noch Denemarken, noch Noorwegen zal zijn onafhankelijkheid willen prijsgeven en zich in de armen van een der grootmachten werpen. In Kopenhagen is men er nog steeds voorstander van, dat de quaesties Groenland en Spitsbergen tezamen aan de Verenigde Naties worden voorgelegd, doch Noorwegen schijnt er meer voor te voelen zijn eigen weg te gaan in de buitenlandse politiek.

Malang de tweede stad der Republiek

Malang, de tweede stad der Republiek, is in handen van de Nederlandse mariniers. Hier had Soekarno een buitenverblijf, „Selecta" genaamd, dat ook door de Republikeinse generaal Soedirman herhaaldelijk werd bezocht. Malang is een zeer belangrijke stad.

Na de bezetting van Lawang, gelegen op de hoogvlakte van Singosari ongeveer 8 kilometer van Malang verwijderd, kon de val van de tweede stad der Republiek niet lang op zich laten wachten. Wat Soekaboemi voor Batavia betekent als leverancier van verse groenten, is Malang, profiterende van zijn ligging op de Westelijke helling van de Tenger, voor de havenplaats Soerabaia. De namen van de schilderachtige plaatsjes Nongko Djadjar, Tosari en Ngadisari betekenen niet alleen een „koude neus" voor de bewoners van het snikhete Soerabaia, maar de ravitaillering van de zeeschepen met frisse groenten en fruit geschiedde ook uit deze bergstad.

Malang is echter ook om andere redenen belangrijk. Het aantal inwoners bedroeg 160.000, onder wie 20.000 Chinezen en 15.000 Europeanen. Het was een schoolstad bij uitnemendheid. Naast diverse zeer goede middelbare scholen zou er vlak voor de oorlog een volwaardige Middelbare Technische School worden opgericht. Verder bestond er reeds jarenlang een Cultuurschool, waar Indonesische en Nederlandse jongelieden hun opleiding ontvingen voor de bergcultures. Vele particuliere inlandse scholen droegen bij tot de vorming van een op nationalistische leest geschoeide jeugd. Vele „wilde" scholen groepeerden zich rondom dit grote blok van onderwijzende scholen en droegen het hunne bij tot de verwarring der jonge geesten.

Ook economisch heeft Malang zijn grote betekenis gehad. Het was een typische woonstad voor beter gesitueerden van alle rassen. Het was een toeristenstad wegens de zeer mooie omgeving en door zijn gemakkelijke bereikbaarheid over goede auto... die ook door de stad he... diverse berghotels en p... met de havenstad Soerabaia ...bonden. Een marinekazerne ... afgelost personeel verhoogde ... haar inhoud het levendige ... beeld.

Het centrum Malang, g... uit de gezichtshoek van een ...ter, was uniek in Indië, omdat ... suikerplanter en de bergcult... man elkaar daar ontmoetten. ... diverse kleinere cultures, als ... pok- en fruitcultures, werden ... de omgeving beoefend en ... proefstations voor de bergcu... res en voor de fruitcultuur ... den dan ook zeer terecht in ... lang. Door het uitzonderlijk ... de klimaat was het mogelijk p... ven te nemen met buitenla... fruit en de resultaten waren ... bevredigend. Buitenlandse ... riëteiten werden geënt op ... derstammen van inheemse ... milie" en zo kon Indië reeds ... gen op een eigen druivensoor... eigen appels en peren. Dit ... was nog in een beginstadium ... maar de groei en bloei was ... waarborgd. Op Amerikaan... leest geschoeide vruchtensap... brieken waren er het gevolg ... en haar producten vonden in ... veeldrinkende Indië grote aft...

Verder is Malang van bel... door de kali-Konto-werken, w... ke zich op de weg van Mal... naar Kediri bevinden. N.I.W.E.M. (Nederlands-In... sche Waterkracht en Electri... teitsmaatschappij) heeft in M... dalan een enorme stuwdam ... sluiswerken aangelegd, die ... kracht en de verlichting van ... heel Oost-Java voor hun re... ning kunnen nemen. Het is ... hopen, dat deze werken on... schonden in handen der Ned... landers vallen, want zeer ver... gend voor de opbouw van Ind... nesië zou het vernielen van de... objecten zijn. De berichten ov... vernielingen vallen mee. ... T.R.I.-soldaat tracht wel zich ... te verrijken als hij vlucht voor ... opmarcherende Nederlanders. H... plundert de Chinezen uit. ... eventuele individuele inzicht v... de „verschroeide aarde" is he... echter geheel vreemd.